

Quick-scan flora en fauna ten behoeve van de herinrichting van het bouwperceel aan de Jonkersweg 3 te Oosterland

Opdrachtgever : architectenbureau Erik van den Bos
Rapporteurs : M. de Haan-Zaalberg en W. de Haan
Datum : oktober 2018
Rapportnr. : 18.10.01
Versie : 1.0

Lobepolder 7
4617 MP Bergen op Zoom
0164-243680
www.brabantsewal.eu

Inhoud

	blz
1. Inleiding	
1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek	3
1.2. beoordelingskader	3
1.3. Werkwijze	7
2. Natuurwaarden van het onderzochte terrein	
2.1. Resultaten veldonderzoek	8
2.2. Natuurloket	8
2.3. Overige bronnen	9
2.4. Analyse op basis van de beschikbare gegevens	10
3. Te verwachten effecten bij de uitvoering van de plannen en mogelijkheden om negatieve effecten te mitigeren	
3.1. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen	11
3.2. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren	12
4. Toets aan de Wet natuurbescherming en het ruimtelijk beleid	
4.1. Wet natuurbescherming	13
4.2. Verordening natuurbescherming Zeeland	13
4.3. Ruimtelijk beleid	14
5. Samenvatting en advies	15

Bijlagen

1	Tabel broedgegevens van vogels	17
2	Geraadpleegde bronnen	18

1. Inleiding

1.1. Aanleiding en doel van het onderzoek

Doogers Flowers bv exploiteert aan de Jonkersweg 3 te Oosterland een agrarisch bedrijf dat zich onder meer richt op de teelt van bloemen, het verbouwen van aardappelen en het verwerken van uien. Het bedrijf wil een nieuwe bedrijfswoning en een nieuwe loods bouwen, 2 waterbassins aanleggen en de bestaande minicamping herinrichten en uitbreiden tot 25 plaatsen, waarvan 5 stuks voor stacaravans.

Architectenbureau van den Bos heeft ecologisch adviesbureau de Brabantse Wal gevraagd een quick-scan flora en fauna uit te voeren.

Deze rapportage is een verslaglegging van het uitgevoerde onderzoek. Hierin zijn de natuurwaarden en de risico's bij ontwikkeling van het terrein voor die natuurwaarden in beeld gebracht. Ook is aangegeven welke maatregelen eventueel kunnen worden getroffen om negatieve effecten te beperken of zo nodig te compenseren. Indien van toepassing worden ook voorstellen gedaan voor noodzakelijke ontheffings- of vergunningenprocedures.

1.2. Beoordelingskader

Wet natuurbescherming

Met ingang van 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet natuurbescherming beschermt Natura 2000-gebieden, bosgebieden en dier- en plantensoorten die in het wild voorkomen. Sommige bepalingen uit de Wet natuurbescherming zijn het gevolg van afspraken op internationaal en Europees niveau.

Gebieden

De gebiedsbescherming in de Wet natuurbescherming betreft bossen en de zogenaamde Natura 2000-gebieden. Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Natura 2000 wil deze flora en fauna duurzaam beschermen. Nederland heeft in eerste instantie in totaal 162 gebieden aangemeld om onderdeel uit te maken van het Nederlandse deel van het Natura 2000 netwerk. Nadien zijn daar 4 gebieden op de Noordzee bijgekomen. Voor het grootste deel van de gebieden zijn inmiddels aanwijzingsbesluiten genomen.

Met de invoering van de Wet natuurbescherming is de categorie Staats- en/of Beschermdenatuurmonumenten uit de Natuurbeschermingswet 1998 vervallen. Omdat die gebieden veelal ook onderdeel uitmaken van het Natura 2000-netwerk en/of het Nationaal Natuurnetwerk blijft bescherming van die gebieden verzekerd.

Soorten

De wet kent 3 beschermingsregimes: voor soorten:

1. Soorten die zijn beschermd op grond van de Vogelrichtlijn
2. Soorten die zijn beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern of het Verdrag van Bonn
3. Soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden.

Er geldt ook een algemene bescherming voor alle soorten; de zogenaamde algemene zorgplicht.

Algemene zorgplicht

In de wet is, evenals in de voormalige flora- en faunawet, een algemene zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht is als een open norm geformuleerd in het eerste lid van artikel 1.11. In het tweede lid is bepaald dat de zorgplicht in elk geval inhoudt dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

1. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,
2. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
3. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Verboden volgens de wet

Volgens de wet mag er geen schade toegebracht worden aan vogels en aan beschermde dieren of planten. De verboden en afwijkingsmogelijkheden die de wet kent zijn direct overgenomen uit de genoemde richtlijnen en verdragen. Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb);
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wnb);
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wnb);
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wnb);
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wnb);
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wnb); en
- het, voor zover bij of krachtens de Wnb toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wnb).

De bepalingen in paragraaf 3.3 (artikel 3.10 en 3.11) gaan over de “overige soorten” die zijn genoemd in de bijlagen A en B bij de Wnb. Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling. In de wet heeft het Rijk diverse bevoegdheden aan de provincie gedelegeerd. Zo mag de provincie voor de nationaal beschermde soorten vrijstellingen en ontheffingen verlenen.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten ("GS") kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden *ontheffing* verlenen (artikel 3.3 en 3.4 Wnb). Provinciale staten ("PS") kunnen daarnaast bij verordening *vrijstelling* verlenen van deze verboden.

Aan ontheffingen en vrijstellingen zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) *er bestaat geen andere bevredigende oplossing;*
- b) *zij is nodig:*
 - 1. *in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;*
 - 2. *in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;*
 - 3. *ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;*
 - 4. *ter bescherming van flora of fauna;*
 - 5. *voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of*
 - 6. *om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan;*
- c) *de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.*

Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico's en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling (artikel 3.3 lid 5 Wnb).

Door de provincie Zeeland is dit uitgewerkt in de 'Verordening natuurbescherming Zeeland'.

In artikel 6.4 van die Verordening is voor de *nationaal beschermde soorten* een vrijstellingsregeling opgenomen.

Volgens die regeling gelden in afwijking van het bepaalde in artikel 3.10, eerste lid, van de wet de in dat lid opgenomen verboden niet voor de soorten, genoemd in bijlage IV bij deze verordening, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

- a. de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- b. bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- c. bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- d. bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied.

De vrijstelling geldt voor het gehele grondgebied van de provincie Zeeland en is niet van toepassing als de handeling reeds op grond van een door de minister goedgekeurde gedragscode als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van de wet is vrijgesteld.

De soorten uit de bijlage IV waarvoor die vrijstelling van toepassing is zijn: *Aardmuis, Bastaardkikker/Middelste groene kikker, Bosmuis, Bruine kikker, Bunzing, Dwergmuis, Dwergspitsmuis, Egel, Gewone bosspitsmuis, Gewone pad, Haas, Hermelijn, Huisspitsmuis, Kleine watersalamander, Konijn, Meerkikker, Ondergrondse woelmuis, Ree, Rosse woelmuis, Tweekleurige bosspitsmuis, Veldmuis, Vos, Wezel en Woelrat.*

De soorten die in dit artikel zijn genoemd, zijn soorten die ook al onder het regime van de Flora- en faunawet waren vrijgesteld. Voor deze soorten handhaaft de provincie Zeeland die vrijstellingen. Deze soorten komen algemeen voor en de populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Tevens is het, juist bij soorten die zeer algemeen

voorkomen, niet gewenst dat voor elke ruimtelijke ontwikkeling of ingreep in het kader van beheer en onderhoud een ontheffing aangevraagd moet worden. Uiteraard blijft wel de algemene zorgplicht (artikel 1.12 van de Wnb) van toepassing. Dit betekent dat het opzettelijk vangen en doden van de vrijgestelde diersoorten zoveel mogelijk voorkomen moet worden.

De vrijstelling is niet van toepassing indien voor de betreffende handeling wordt gewerkt met een door de minister goedgekeurde gedragscode als bedoeld in artikel 3.31, eerste lid, van de Wnb. Indien een gedragscode op werkzaamheden van toepassing wordt verklaard dan wordt daarmee tevens nadere invulling gegeven aan de zorgplicht en worden de werkzaamheden uitgevoerd op een wijze die het zorgvuldig omgaan met natuurbelangen borgt. Het werken via een dergelijke gedragscode heeft daarom de voorkeur boven het gebruikmaken van de onderhavige vrijstelling.

Rode lijst

Naast de status als beschermde soort op grond van de Flora- en faunawet kunnen soorten ook op een zogenaamde rode lijst staan omdat ze (zeer) zeldzaam en/of (ernstig) bedreigd zijn. Uit het oogpunt van zorgvuldig en duurzaam beheer is het gewenst ook die soorten waar mogelijk te ontzien en hiervoor mitigerende maatregelen te treffen. In het advies zal daar, indien hiertoe aanleiding bestaat, op worden ingegaan.

Wet Ruimtelijke ordening

Natuur kan ook beschermd zijn op grond van de wet Ruimtelijke ordening. Het gaat dan naast de Natura 2000-gebieden om gebieden die (evenals de Natura 2000-gebieden) deel uitmaken van het Nationaal Natuurnetwerk of door gemeenten beschermingswaardig geachte groenstructuren. Voor de bescherming van de natuurschoonwaarden, landschappelijke waarden en natuurwetenschappelijke waarden van die gebieden volstaat volgens de wetgever de planologische bescherming.

Nationaal en Zeeuws natuurnetwerk

De locatie aan de Jonkersweg maakt geen onderdeel uit van het Zeeuws of nationaal natuurnetwerk. Op ongeveer 2 km afstand, ten zuiden van de kern Oosterland ligt het natuurgebied Maire, en op ruim 2,5 km afstand, ten noordwesten van Sirjansland ligt het natuurgebied Dijkwater; beide gebieden maken deel uit van het natuurnetwerk Zeeland. Het Natura 2000-gebied Grevelingen ligt op circa 1600 meter afstand en het Natura 2000-gebied Oosterschelde op bijna 3 km.

Bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Schouwen-Duiveland

In het bestemmingsplan 'Buitengebied' van de gemeente Schouwen-Duiveland heeft het betrokken perceel een agrarische bestemming. Om medewerking te kunnen geven aan de plannen is een wijziging van de begrenzing van het bebouwingsvlak nodig. Onder voorwaarden maken de planvoorschriften dat mogelijk.

1.3. Werkwijze

Een ecologische quick-scan binnen het kader van de Wet natuurbescherming behelst een verkennend onderzoek naar het voorkomen van beschermde planten en dieren in een gebied met invloedssfeer waarbinnen ecologische effecten kunnen optreden of doorwerken.

De scan dient in eerste instantie een indicatief maar betrouwbaar beeld te geven van beschermde natuurwaarden die aantoonbaar op locatie voorkomen of potentieel voorkomen op basis van aanwezige habitatkwaliteiten. Het vaststellen van soorten kan direct met waarneming en indirect met sporenonderzoek. Aanvullend kunnen verspreidingsgegevens worden geraadpleegd.

Van belang is het enerzijds aanduiden of anderzijds zo betrouwbaar mogelijk uitsluiten van de aantasting van *vaste rust- en verblijfplaatsen* van beschermde soorten en het borgen van de *gunstige staat van instandhouding* van die soorten.

Met een quick-scan wordt gekeken naar de functie van een plan- of projectgebied als leefgebied voor alle mogelijke soortgroepen (zoogdieren, vogels, herpetofauna, vissen, ongewervelden en planten). Het dient antwoord te geven op de vraag of nader of diepgaander onderzoek naar de effecten op beschermde soorten wenselijk of noodzakelijk is.

Het onderzoek dient bij voorkeur plaats te vinden in de optimale waarnemings- of activiteitsperiode van de betrokken soorten. Een nader onderzoek kan vervolgens nodig zijn om de aanwezigheid van soorten met een hoger beschermingsregime met betrouwbaarheid vast te stellen en dit kan tevens als basis dienen voor een mitigatie- of compensatieplan in het kader van een ontheffingsaanvraag.

Het onderzoek is uitgevoerd op 24 september 2018. Hierbij is het gebied één maal overdag onderzocht op voorkomende flora en fauna. Omdat diverse soorten in die periode van het jaar niet zijn waar te nemen is het onvermijdelijk dat soorten gemist zijn. Daarom zijn verspreidingsatlassen en andere bronnen geraadpleegd.

Op basis van de beschikbare gegevens is, in combinatie met de potentiële geschiktheid van het onderzochte terrein voor soorten, een voldoende betrouwbaar inzicht te geven in het mogelijk aanwezig zijn van bij de quick-scan gemiste soorten c.q. wettelijk beschermde soorten.

2. Natuurwaarden van het onderzochte terrein

2.1. Resultaten veldonderzoek

Het te onderzoeken terrein is op 24 september bij zonnig weer en een temperatuur van circa 20°C bezocht.

Het onderzochte terrein bestaat uit een grotendeels verhard en bebouwd terrein met diverse gebouwen en kassen. Aan de noordzijde bevindt zich een minicamping met circa 15 plaatsen. Er bevinden zich twee kleine waterbassins op het perceel. Langs grote delen van de randen van het perceel is een erfbeplanting aanwezig; aan de noordzijde ligt die op een dijkje van circa 2 meter hoog. Aan de noord-, oost- en zuidzijde van het perceel bevindt zich een (op dit moment vrijwel droogstaande) sloot. Op het noordoostelijk deel van het terrein is grond opgeslagen die grotendeels is bedekt met een ruigtebegroeiing. De grond zal worden gebruikt als dijkje rond de aan te leggen waterbassins.

In onderstaande weergave zijn de vet aangeduide soorten wettelijk beschermd. Als de tekst cursief is staat de soort tevens op de rode lijst. De aanduiding (sp) geeft aan dat wel het geslacht maar niet de soort nader kon worden vastgesteld.

Vaatplanten	<i>Op het terrein:</i> Grote brandnetel, Gewone braam, Kweek, Kleefkruid, Akkerdistel, Riet, Gekroesde melkdistel, Kleine ooievaarsbek, Perzikkruid, Klein kruiskruid, Melganzevoet, Herik, Zwarte nachtschade, Groot kaasjeskruid, Kruipende boterbloem, Harig wilgenroosje, Glanshaver, Rietzwenkgras, Paardenbloem, Akkermelkdistel, Haagwinde, Jacobskruiskruid, Bermzuring, Paarse dovenetel, Dubbelkelk, Krulzuring, Kropaar, Zwaluw tong, Pitrus, Gevlekte rupsklaver, Ridderzuring, Gewoon varkensgras, Speerdistel, Gewone vlier, Kleine brandnetel, Herderstasje, Reukeloze kamille, Beklierde duizendknoop, Echte kamille, Grote weegbree, Europese hanenpoot, Akkerkers, Gewone raket, Canadese fijnstraal, Bolletjesraket, Zilverschoon, Viltige basterdwederik, Tuinwolfsmelk, Veenwortel en Vogelmuur <i>In de randbeplantingen:</i> Zwarte els, Wilg (sp), Populier, Wilde liguster, Hondсроos, Hazelaar, Zomereik, Zoete kers en Spaanse aak
Zoogdieren	geen waarnemingen; ook niet van sporen
Vogels	Huismus, Zwarte kraai
Amfibieën en Reptielen	geen waarnemingen
Vissen	geen waarnemingen
Vlinders	Klein koolwitje
Overige soorten	Reuzenbovist

2.2. Natuurloket

Het Natuurloket geeft per kilometerhok aan hoeveel soorten van de onderscheiden soortgroepen in de verschillende categorieën beschermde soorten of op de rode lijst (RL) voorkomen en of er ook soorten voorkomen die op grond van de Vogelrichtlijn (VR) of Habitatrichtlijn (HR) beschermd zijn. Het te onderzoeken perceel ligt in kilometerhok 63/409. Binnen dit kilometerhok bevinden zich naast agrarische gronden, sloten, bebouwing, dijken, wegen erfbeplantingen en een deel van de golfclub Grevelingenhout.

63 - 409	vaatplanten	mossen	korstmossen	paddenstoelen	vleermuizen	landzoogdieren
Rode-Lijstsoorten	4					
Vogelrichtlijn						
Habitatrichtlijn						
WNB-andere soorten (PROV)						
WNB-andere soorten (NL)						4
Aantal soorten	176	2				8
Detailtering 0-0.25/0.251-1	95%/2%	100%/0%				8%/15%
Volledigheid onderzoek	redelijk	slecht	niet	niet	niet	slecht
Onderzoeks-periode	1998-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018

63 - 409	broedvogels	wintervogels	amfibieën	reptielen	vissen	dagvlinders
Rode-Lijstsoorten						
Vogelrichtlijn	2	144				
Habitatrichtlijn						
WNB-andere soorten (PROV)						
WNB-andere soorten (NL)						
Aantal soorten	2	167				6
Detailtering 0-0.25/0.251-1	0%/0%	5%/0%				31%/12%
Volledigheid onderzoek	slecht	redelijk*	niet	niet	niet	goed
Onderzoeks-periode	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018	2008-2018

2.3. Overige bronnen

Verspreidingsatlassen

Volgens de *atlas 'Zoogdieren in Zeeland'* van de zoogdierwerkgroep Zeeland en het Zeeuwse Landschap (J. Bekker e.a. 2010) zijn de volgende zoogdiersoorten in deze omgeving te verwachten:

Egel, Mol, Haas, Konijn, Woelrat, Muskusrat en Bruine rat.

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON zijn in het betreffende uurhok (5x5 km) in het verleden **Bruine kikker, Gewone pad, Rugstreeppad** en **Kleine watersalamander** aangetroffen.

Volgens de atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen van H. de Nieu (uit 1997 dus wel verouderd) komen in deze regio in het oppervlaktewater Paling en Driedoornige en Tiendoornige stekelbaars voor. Van de overige soortgroepen zijn geen gegevens bekend

2.4. Analyse op basis van de beschikbare gegevens

Op grond van de uitgevoerde inventarisatie is in combinatie met de geschiktheid van aanwezige biotopen voor de beschermde soorten en informatie uit andere bronnen voor de verschillende soortgroepen nagegaan welke soorten naar alle waarschijnlijkheid kunnen of zullen voorkomen.

Vaatplanten

Bij het veldbezoek zijn er op het onderzochte terrein alleen algemeen voorkomende soorten aangetroffen en gelet op het actuele beheer zijn beschermde en/of zeldzame soorten ook niet te verwachten. Bij het Natuurloket zijn er vier soorten van de rode lijst bekend. Op basis van de beschikbare gegevens is niet te achterhalen om welke soorten het zou kunnen gaan. Aannemelijk is dat die op een van de in het kilometerhok aanwezige dijken of op het golfterrein voorkomen.

Zoogdieren

Volgens het Natuurloket is het kilometerhok niet onderzocht op vleermuizen en zijn er 8 landzoogdiersoorten bekend. Van de landzoogdiersoorten komen er 4 op de Nationale lijst aan overige beschermde soorten voor. Omdat de te verrichten werkzaamheden en het toekomstig gebruik naar verwachting geen invloed zal hebben op vleermuizen, is een onderzoek daarnaar achterwege gebleven. Van de beschermde soorten Haas en Konijn zijn geen holen of voortplantingsplaatsen aangetroffen, maar mogelijk zijn die over het hoofd gezien en/of gebruiken ze delen van het terrein wel om te foerageren. De Egel is niet aangetroffen, maar niet uit te sluiten is dat die in een van de ruigtes op het terrein een voortplantingsplaats heeft.

Vogels

Tijdens het terreinbezoek zijn 2 broedvogelsoorten aangetroffen. Dit is hetzelfde aantal als het natuurloket aangeeft, maar daarbij dient te worden bedacht dat het kilometerhok slecht onderzocht is. Vermoedelijk komen er meer dan de 2 bij het Natuurloket bekende broedvogelsoorten voor. In de opgaande beplanting zijn geen nesten aangetroffen, maar niet uit te sluiten is dat er nesten gemist zijn. De 167 bij het Natuurloket bekende wintervogels foerageren vermoedelijk overwegend op de agrarische gronden in het kilometerhok, maar niet uit te sluiten is dat enkele dieren ook incidenteel op het bedrijfsperceel foerageren. De aangetroffen Huismus (rode lijst) heeft mogelijk zijn nest in een van de bedrijfsgebouwen. Omdat alle bebouwing gehandhaafd blijft is dat niet nader onderzocht.

Amfibieën en reptielen

Volgens het Natuurloket is het kilometerhok niet onderzocht op het voorkomen van amfibie- en reptielsoorten en er zijn dan ook geen soorten bekend. Bij RAVON zijn in het betreffende uurhok (5x5km) 4 amfibiesoorten bekend. Niet uit te sluiten is dat een of meer van die soorten ook in dit kilometerhok voorkomen en wellicht een voortplantingsplaats hebben in een van de sloten rond het perceel. De rugstreeppad is een typische pionierssoort die goed gedijt in een omgeving waar zich open tot zeer open vegetaties bevinden en waar in het voortplantingsseizoen kleine niet of weinig begroeide plassen en poeltjes aanwezig zijn. Omdat dergelijke situaties bij de herinrichting van het terrein kunnen voorkomen is niet uit te sluiten dat de Rugstreeppad op het perceel verschijnt.

Dagvlinders.

Volgens het Natuurloket komen in het kilometerhok goed onderzocht op dagvlinders en zijn er 6 soorten aangetroffen, waarvan er geen enkele wettelijk beschermd is of op de rode lijst voorkomt. Op basis van de beschikbare gegevens is niet te achterhalen om welke soort het gaat naast het aangetroffen Klein koolwitje. De ruigtebegroeiing op het terrein kan voor meerdere soorten een geschikt biotoop zijn.

3. Te verwachten effecten bij de uitvoering van de plannen en mogelijkheden om negatieve effecten te mitigeren

Effecten op soorten kunnen voorkomen tijdens het bouwrijp maken, de kap van een deel van de opgaande beplantingen, het bouwen en inrichten van het terrein en tijdens de gebruiksfase.

3.1. Te verwachten effecten op de verschillende soortgroepen

Effecten op vaatplanten

Bij de herinrichting zal onder meer de aanwezige grondopslag worden gebruikt om de wanden van de waterbergingen te realiseren en zal ook elders de te vegetatie op het terrein geheel of grotendeels verdwijnen. Het betreft uitsluitend algemene soorten die niet wettelijk beschermd zijn en niet op de rode lijst staan. De kans is groot dat diverse soorten na afloop van de werkzaamheden weer terug zullen komen. Er zijn geen effecten op de instandhouding van die soorten te verwachten.

Effecten op zoogdieren

De uit te voeren werkzaamheden en het toekomstig gebruik hebben naar verwachting geen effect op vleermuizen. Op het terrein foeragerende Konijnen en Hazen zullen bij verstoring zo snel mogelijk een veilig heenkomen zoeken. Dat geldt ook voor Egels maar die soort kan mogelijk ook een verblijfplaats op het terrein hebben en bij de werkzaamheden verstoord of gedood worden.

Effecten op vogels

Vogels gebruiken het terrein om te foerageren en kunnen in de opgaande beplantingen een nest hebben. Bij de kap van bomen kunnen nesten verstoord en dieren gedood worden. Zeker bij kap van de bomen in het broedseizoen is er een reële kans dat er vogels en/of hun eieren verloren zullen gaan. De aanvang en lengte van het broedseizoen verschilt per vogelsoort en is mede afhankelijk van de weersomstandigheden. Voor de meeste soorten valt de broed- en opvoedperiode tussen medio maart en begin augustus. In bijlage 1 is een globaal overzicht van de broedperiode van diverse soorten opgenomen.

Effecten op amfibieën en vissen

De sloten rond het perceel blijven gehandhaafd. Omdat ze in de zomer droogvallen is het de vraag of ze geschikt zijn als verblijfplaats voor vissen en voortplantingsplaats voor amfibieën. Amfibieën kunnen mogelijk wel een overwinteringsplaats in de sloot hebben. De sloten blijven gehandhaafd zodat die functies gehandhaafd blijven. Om mogelijke verstoring te voorkomen is het wel nodig om tijdens de bouw te voorkomen dat er vuil of puin in de sloten terecht komt.

Tijdens het grondwerk kunnen er in het voortplantingsseizoen (april tot juli) in bouwsporen of ontgravingen plasjes achterblijven die een voortplantingsbiotoop voor de rugstreeppad kunnen vormen; als die daar gebruik van maken is er een vrij zekere kans dat die verloren gaan. De bodem

van het bouwperceel is volgens de bodemkaart Zeeland licht zavelachtig. Omdat de rugstreeppad zich bij voorkeur ingraaft op wat meer zandige gronden is de kans op overwinteren van die soort niet erg groot.

Bij het uitvoeren van werkzaamheden buiten het voortplantings- en overwinteringsseizoen kunnen dieren verstoord worden en/of gedood of gewond raken. Er is echter een redelijke kans dat dieren dan kunnen wegvluchten en een goed heenkomen zoeken.

Effecten op vlinders

Vlinders, libellen en overige ongewervelden hebben in de huidige situatie vooral op aanwezige ruigtes mogelijkheden om eieren af te zetten, zich te verpoppen of te foerageren. Het betreft een beperkt deel van het terrein en in de toekomst komen er in het heringerichte terrein soortgelijke begroeiingen voor. Op deze soortgroep zijn dan ook geen effecten te verwachten.

3.2. Mogelijkheden om de effecten te voorkomen, ongedaan te maken of te compenseren

Voor de verschillende soortgroepen zal worden nagegaan welke maatregelen mogelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te compenseren. Door de werkzaamheden op de seizoenscycli van dieren af te stemmen zijn vaak al veel negatieve effecten te voorkomen.

Er komen geen beschermde *vaatplanten* of vaatplanten van de rode lijst voor; voor deze soortgroep zijn dan ook geen specifieke maatregelen nodig.

Om mogelijk verstoring van *vogels* te voorkomen zouden eventuele kapwerkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen (medio maart tot begin augustus) moeten worden uitgevoerd. Omdat ook buiten die periode broedende vogels kunnen voorkomen zal steeds vooraf controle op de aanwezigheid van bewoonde nesten moeten plaats vinden.

Amfibieën gebruiken hun overwinteringsplaats van begin november tot begin maart. Daarbij worden wellicht ruigtes op het onderzochte terrein gebruikt. In het voorjaar en de zomer zijn dergelijke terreingedeeltes ook een aantrekkelijk leef- en voortplantingsgebied voor kleine grondgebonden *zoogdieren*. Daarom wordt voorgesteld grondwerkzaamheden zo mogelijk buiten die periodes (i.c. in het najaar) uit te voeren en als er individuen van kleine grondgebonden zoogdieren of amfibieën worden aangetroffen deze in de gelegenheid te stellen een veilig heenkomen te zoeken.

Om mogelijke voortplanting van de Rugstreeppad te voorkomen zullen in het voortplantingsseizoen (april tot juli) terreinlaagtes waarin zich (regen)water kan verzamelen en langere tijd blijft staan direct moeten worden opgevuld en/of geëgaliseerd.

4. Toets aan de Wet natuurbescherming, de Verordening natuurbescherming Zeeland en het ruimtelijk beleid

4.1. Wet Natuurbescherming

In het onderzochte gebied kunnen wettelijk beschermde soorten voorkomen. Het betreft vogels, amfibieën en diverse kleine grondgebonden zoogdiersoorten. Naar verwachting betreft het uitsluitend nationaal beschermde soorten.

Bij vogels is *bewuste* verstoring tijdens het broedseizoen niet verboden als de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar is. De waargenomen Zwarte kraai is algemeen voorkomend. De Huismus staat weliswaar op de rode lijst maar broedt niet op het herin te richten terrein. De foerageerfunctie van het terrein wordt tijdelijk minder, maar niet te verwachten is dat dit van invloed is op de staat van instandhouding van deze of andere voorkomende soorten.

De vaatplanten, zoogdieren, amfibieën en vlinders die op het terrein zijn waargenomen of te verwachten zijn komen algemeen voor en de populaties van deze soorten verkeren in een gunstige staat van instandhouding. Voor deze soorten kan daarom gebruik gemaakt worden van de vrijstelling voor het overtreden van de verboden uit de wet. Wel is de algemene zorgplicht (artikel 1.12 van de Wnb) van toepassing. Als rekening wordt gehouden met de in hoofdstuk 3.2 voorgestelde maatregelen is er voldoende invulling gegeven aan die algemene zorgplicht.

4.2. Verordening natuurbescherming Zeeland

Op grond van de 'Verordening natuurbescherming Zeeland' geldt er voor de aangetroffen of te verwachten soorten in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied, onder meer een vrijstelling voor het vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen mits er gebruik gemaakt wordt van een door de minister goedgekeurde gedragscode. In deze situatie is de gedragscode 'ruimtelijke ontwikkeling & inrichting' van de Vereniging Stadswerk Nederland van toepassing. (te vinden op:

<https://mijn.rvo.nl/documents/20448/80125/Gedragscode+Stadswerk+Ruimtelijke+ontwikkeling+en+inrichting/4588c09c-b3c6-4daf-9f6a-dcea63938b24>)

Door de in paragraaf 3.2 voorgestelde maatregelen te treffen wordt gehandeld overeenkomstig die gedragscode.

De gedragscode is niet van toepassing op de Rugstreeppad. Met de voorgestelde maatregel om het ontstaan van terreinlaagtes waarin zich regenwater kan verzamelen te voorkomen wordt voortplanting van de Rugstreeppad op het terrein, en daarmee het overtreden van verboden voorkomen.

4.3. Ruimtelijk beleid

In de directe omgeving van het onderzochte terrein zijn er geen planonderdelen die vallen binnen het Natuurnetwerk Zeeland. De natuurgebieden Maire en Dijkwater liggen op 2 à 2,5 km afstand en de Natura 2000-gebieden Grevelingen en Oosterschelde liggen op circa 1600 meter afstand c.q. op bijna 3 km afstand.

Van de herinrichtingswerkzaamheden alsmede het toekomstige gebruik van het perceel aan de Jonkersweg 3 zijn geen wezenlijke effecten op deze onderdelen van het Natuurnetwerk te verwachten.

5. Samenvatting en advies

Architectenbureau Erik van den Bos bereidt plannen voor om een op het agrarisch bedrijf aan Jonkersweg 3 te Oosterland een nieuwe schuur en bedrijfswoning te bouwen, waterbassins aan te leggen en de bestaande minicamping herin te richten en uit te breiden. In het kader van de planvoorbereiding dient ook onderzoek naar het voorkomen van beschermde flora en fauna plaats te vinden. Ecologisch adviesbureau de Brabantse Wal heeft dat onderzoek uitgevoerd en dit rapport is een weerslag van dat onderzoek.

Ten behoeve van het onderzoek is het terrein op 24 september 2018 onderzocht en zijn enkele op grond van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aangetroffen. Op grond van andere bronnen zoals het Natuurloket en verspreidingsatlassen is van een aantal andere soorten geconcludeerd dat ze op of in de omgeving van het terrein kunnen voorkomen.

Het gaat om vogels, wat kleine grondgebonden zoogdieren en amfibieën.

De plannen kunnen negatieve effecten hebben op beschermde vogels, grondgebonden zoogdiersoorten en amfibieën en het door graafwerkzaamheden creëren van voortplantingsplaatsen voor de Rugstreeppad is niet uit te sluiten.

Een deel van de effecten is te voorkomen door kapwerkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Verder is het van belang om bij de uitvoering zorgvuldig te handelen en eventueel aangetroffen dieren de gelegenheid te bieden weg te vluchten. In de nieuwe situatie blijft het functioneel leefgebied voor de aangetroffen of te verwachten soorten in stand.

Tijdens de inrichtingswerkzaamheden moet er in het voortplantingsseizoen van de Rugstreeppad (april tot juli) voorkomen worden dat er op het terrein laagtes ontstaan waarin zich (regen)water kan verzamelen en voor de Rugstreeppad geschikte voortplantingsplaatsen ontstaan.

Door zorgvuldig te werken en de voorgestelde mitigerende maatregelen uit te voeren wordt in voldoende mate invulling gegeven aan de gedragscode 'ruimtelijke ontwikkeling & inrichting' van de Vereniging Stadswerk Nederland en ook invulling gegeven aan de algemene zorgplicht die er op grond van de Wet natuurbescherming is.

Bijlagen

Bijlage 1

Tabel broedgegevens van vogels

Overzicht broedgegevens vogels. Het gaat om gemiddelden die o.m. samenhangen met weersomstandigheden. Zo kan een vogel eerder beginnen of later stoppen met broeden en al of niet toekomen aan vervollegsels.

Vogelsoort	broedperiode	aantal legsels	aantal eieren	uitbroeden in dagen	uitvliegen in dagen
Blauwe reiger	maart-juni	1 (2)	3-5	23-27	42-44
Boerenzwaluw	mei-juli	2	4-6	14-16	20-21
Bonte vliegenvanger	half mei-juni	1	5-7	12-13	14-15
Boomklever	eind april-juli	1 (2)	6-9	13-14	24-26
Boomkruiper	april-juli	2	6-8	14-16	17-19
Bosuil	maart-juni	1	3-4	26-29	28
Buizerd	eind maart-juni	1	2-4	28-31	41-42
Fuut	maart-juni	1 (2)	3-4	23-25	-
Gaai	half april-mei	1	5-7	17-18	21
Grauwe gans	eind maart-juni	1	5-7	28-30	-
Gierzwaluw	half mei-juni	1	2-3	16-17	38-40
Groenling	april-juli	2	4-6	13-14	13-14
Grote bonte specht	april-juni	1	5-6	14-16	20-22
Grutto	half april-juni	1	3-5	15-16	-
Heggenmus	eind april-aug	2	4-5	12-15	14-15
Houtduif	maart-sep	3 (4)	2	15-17	27-29
Huismus	eind maart-aug	2 (3)	4-6	13-14	16-18
Huiszwaluw	half mei-aug	2 (3)	4-5	13-15	18-21
Kauw	april-juni	1	4-6	18-19	28-32
Kerkuil	april-aug	2	2-4	28-29	28-29
Kievit	half maart-juni	1 (2)	4-5	21-26	-
Knobbelzwaan	maart-mei	1	5-7	36-37	1-2
Koolmees	eind maart-juli	2	8-12	13-14	17-18
Meerkoet	eind maart-juli	2 (3)	7-10	21-24	-
Merel	eind maart-juli	2 (3)	4-5	13-15	14-15
Ooievaar	eind maart-juli	1	4-5	33-34	34-36
Pimpelmees	eind maart-juli	2	7-12	13-14	16-17
Ransuil	half maart-juli	1 (2)	4-6	26-29	24-25
Roek	maart-mei	1	3-5	17-18	29-30
Roodborst	april-juli	2	5-7	13-14	8-10
Scholekster	april-juli	1	3-4	27-29	-
Spreeuw	half april-juni	2	5-8	12-13	21-22
Steenuil	april-juni	1	4-7	25-28	24-25
Torenvalk	eind april-juni	1	4-7	27-30	28-30
Tureluur	april-juni	1	4	23-25	-
Turkse tortel	half feb-sep	2 (3)	2-3	15-17	16-19
Vink	april-juli	2	4-6	11-14	14-15
Waterhoen	april-aug	2	6-10	21-22	-
Wilde eend	maart-aug	1 (2)	8-15	23-24	-
Winterkoning	half april-juli	2	5-7	15-16	13-14
Zanglijster	april-juli	1 (2)	4-5	13-14	12-16
Zwarte kraai	maart-juni	1	3-5	18-19	35-36
Zwarte roodstaart	half april-juli	2	5-7	13-14	13-14
Zwartkop	half april-juli	2	4-6	12	12

Bijlage 2

Geraadpleegde bronnen

- Website Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
- Website RAVON
- Website Ruimtelijkeplannen.nl
- Werkatlas amfibieën en reptielen in Noord-Brabant
RAVON J. van Delft en W. Schuitema mei 2005
- Zoogdieren in Zeeland
Zoogdierwerkgroep Zeeland J. Bekker e.a. 2010
- Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen
Stichting Atlas Verspreiding Nederlandse zoetwatervissen H. de Nie 1996